

maradványa lehet. Ezen kívül csak 1 ház maradványa látható, és egy gödrös települési részt sikerült kimutatni. A település teljes nagysága több mint 10 ha. A terület légi fotója a Civertán Bt. jóvoltából rendelkezésünkre állt. A légifelvétel mintázata mindenben egyezik a geofizikai kép által mutatottal. Az intenzív terepbejárás a lelőhely szántás általi erős roncsoltságát mutatja. A leletanyag igen gazdag, feltűnően nagy számban találtunk miniatűr állatfigurákat, kocsikerékmodelleket, agyagkorongokat, hordozható tűzhelyek töredékeit.

A terület 3D modellje földi geodéziai felméréssel készült.

Munkatársak: Tobias L. Kienlin, Pusztai Tamás, a miskolci Herman Ottó gimnázium, a kölni és a Miskolci Egyetem diákjai.

PUSZTAINÉ FISCHL KLÁRA

229. Tarpa határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) **B, V, Sza, Á, Kö, I**

2012 májusától a „Beregi komplex árapasztási és ártér-revitalizációs fejlesztés projekt” előzetes régészeti dokumentációjának elkészítéséhez terepbejárásokat és próbafeltárásokat végeztünk. A bejárás során Hetefejércse és Tarpa határát, elsősorban a Téb-erdő DNY-i csücskét érintettük a megfigyelésekkel.

Derenye-hát délkelet (KÖH 84147): A lelőhely Derenye-hát kelet lelőhelytől kissé D-re, a Derenye-csatorna D-i kis kanyarulatában, egy K–Ny-i kiemelkedés K-i felén található. A területen bronzkori, császárkori és kevés Árpád-kori töredékeket gyűjtöttünk. A lelőhely közepes intenzitású, 184×128 m nagyságú, és ÉNy–DK-i irányú.

Derenye-hát kelet (KÖH 84151): A Derenye-hát K-i szélén, a Derenye-csatorna kanyarulatának ÉNy-i partján található egy gyenge intenzitású Árpád-kori és középkori lelőhely. A lelőhely nagysága 88×58 m, K–Ny-i irányú.

Derenye-kerület-dűlő déli része (KÖH 84163): A Derenye-kerület dűlő D-i felén találtuk, a hetei–tarpai úttól É-ra. Határait a magas kukorica miatt nem sikerült pontosan meghatározni. A területen kevés császárkori és Árpád-kori töredéket gyűjtöttünk. A lelőhely nagysága 60×5 m, Ny–K-i irányú.

Derenye-kerület-dűlő északi része (KÖH 84157): A Derenye-kerület-dűlő ÉNy-i részétől nem messze, a KÖH 52079-es lelőhelytől D-re, a Derenye-csatorna É-i ívének D-i magaspartján végig fekszik. Ezen a részen késő bronzkori és császárkori töredékeket gyűjtöttünk. A lelőhely közepesen intenzív, nagysága 345×104 m, ÉNy–DK-i irányú.

Derenye-kerület-dűlő ÉNy-i része (KÖH 84149): A lelőhely Derenye-kerület-dűlő ÉNy-i csücskében, a Derenye-csatorna szűk kanyarulatában a magasparton található. A lelőhely az egész kanyarulatban szétterjeszkedik, és eléggé intenzív. A területen császárkori telep nyomaira bukkantunk. A terület nagysága 282×176 m, ÉNy–DK-i irányú.

Kerek-rét (KÖH 85697): Az ismert lelőhelyet anyagnyerő létesítése érinti, ezért volt szükség a próbafeltárássra, amit 2012. augusztus 13–14. között végeztünk el. Az ásatás során 3 árkot, 6 gödröt, 1 cölöplyukat és 1 kutat tártunk fel, melyek a késő császárkorra, a Bereg-kultúra időszakára tehetőek. Több pecsételt kerámia töredéke került elő.

Tivadar, Dobra farka (KÖH 52074): Az ismert lelőhelyet töltésépítés veszélyeztette, ezért volt szükség a próbafeltárássra, amelyet 2012. július 24. és szeptember 3. között végeztünk el. A lelőhely a Dobra-patak É-i partján fekszik. A feltárt jelenségek száma 115 volt, melyek a Felsőszöcs-kultúra és a Bereg-kultúra időszakára tehetőek. Előbbiből 3 cölöplyukat, 9 gödröt, 2 házat,

1 járószintet, 1 kutat és 2 sütőkemencét bontottunk ki. Utóbbiból 1 árkot, 31 cölöplyukat és 12 gödröt, valamint 7 kérdéses korú gödröt dokumentáltunk. Több pecsételt kerámia is előkerült. A cölöplyukak elhelyezkedési rendje házformákra utal. Kiemelkedő jelenség az 1. objektum volt, mely egy nagy méretű járószintnek mutatkozott, de leletanyagot csak a felső 20 cm tartalmazott. Ez alapján a Felsőszöcs-kultúra időszakára datálható. Később kiderült, hogy a jelenség alsó része egy egykori kiszáradt patakmeder volt, melyet a II. katonai felmérésen is ábrázolnak. A műszeres leletfelderítést Bacskai István végezte, mely során 2 bronztűtöredéket talált.

Urai-dűlő (KÖH 52081): A lelőhely kissé vizenyős területen fekszik, ahol 101 db jelenséget tártunk fel, a 2012. május 30. és július 5. között elvégzett próbafeltárással. A leletanyag alapján a telep a késő bronzkor–kora vaskor fordulójára tehető. Késő bronzkorra datálható jelenségekből 1 árkot, 1 cölöplyukat, 32 gödröt, 1 házat és egy kutat, míg kora vaskoriakból 1 cölöplyukat, 2 gazdasági objektumot, 18 gödröt, 3 házat és 2 kutat dokumentáltunk. Előkerült további 4 árok, 15 cölöplyuk, 18 gödör és 1 ház, ezek datálása leletanyag hiányában bizonytalan. A műszeres leletfelderítést Bacskai István végezte, aminek során egy római dénárt talált az ásatástól távolabb.

Munkatársak: Bocz Péter, Cseppentő Zoltán, Linzenbold Attila, Pintye Gábor, Vizler Csaba.

TOLDI ZOLTÁN

230. Tarpa, Nagy-hegy

(KÖH 80763)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) **H**

2012. július 2–6. között, a címben jelzett helyen, egy honfoglalás kori sírt tártunk fel. A sír az 1975-ben talált – ugyanilyen korú sírtól – mintegy 6–7 m-re került napvilágra.

A Ny–K tájolású sírban egy előkelő harcos nyugodott. Lábainál került elő lovának koponyája a lábsontokkal. Közéleben találtuk meg a két kengyelt, a zablát és a hevedercsator. Bal oldalán egy íjtegez maradványai feküdtek, benne több nyílcsúccsal. Ruházatát aranyozott ezüsből készült négyszögletes kaftánveretek, valamint a szintén aranyozott ezüsből készült övveretek ékítették. Jobb kézfejénél ezüsből készült, filigránnal és granulációval díszített gyűrűt találtunk. A kutatás szempontjából különösen jelentős az a tény, hogy az övveretek alatt szinte teljes épségben megmaradt a bőrből készült öv, míg a mellkas bal oldalán jelentős mennyiségű szervesanyag-maradvány került napvilágra. A leletek a Jósa András Múzeumba kerültek.

JAKAB ATTILA

231. Taszár, Vasút mellett

(KÖH 48446)

(Somogy megye) **Ő, Kö**

2012. március 2-án terepbejárást végeztünk a lelőhelytől É-ra, a 61-es sz. út É-i oldalán. A frissen vetett területen, jó észlelési körülmények között, viszonylag ritkán, kevés őskori és középkori kerámiát lehetett gyűjteni, valamint találtunk egy kicsi kovapattintéket is. Ez alapján megállapítható, hogy a lelőhely kiterjed É felé is a 61-es sz. út túloldalára.

Munkatárs: Aradi Csilla régész.

VARGA MÁTÉ